

Brusel 26. června 2023
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	10354/1/23 REV 1
Předmět:	Závěry Rady o Mezinárodním trestním soudu u příležitosti 25. výročí přijetí Římského statutu

Delegace naleznou v příloze návrh závěrů Rady o Mezinárodním trestním soudu u příležitosti 25. výročí přijetí Římského statutu.

ZÁVĚRY RADY

O MEZINÁRODNÍM TRESTNÍM SOUDU U PŘÍLEŽITOSTI
25. VÝROČÍ PŘIJETÍ ŘÍMSKÉHO STATUTU

1. Evropská unie a její členské státy oslavují u příležitosti 25. výročí přijetí Římského statutu zásadní přínos Mezinárodního trestního soudu k boji proti beztrestnosti nejzávažnějších trestných činů, které znepokojují celé mezinárodní společenství. Rada dnes znovu potvrzuje svou neochvějnou podporu Mezinárodnímu trestnímu soudu, pokud jde o jeho ústřední úlohu při zajišťování spravedlnosti obětem ve všech situacích spadajících do jeho pravomoci.
2. Evropská unie je od počátku neochvějnou podporovatelkou tohoto soudu. Jakožto první a jediný stálý mezinárodní trestní soud na světě, který má vyšetřovat a stíhat nejzávažnější mezinárodní trestnou činnost, je MTS dokladem toho, že mezinárodní společenství je odhodláno skoncovat s beztrestností nejbrutálnějších zločinů a prosazovat kulturu odpovědnosti na vnitrostátní i na mezinárodní úrovni.
3. 25. výročí Římského statutu je jedinečnou příležitostí ke zhodnocení mnoha úspěchů Mezinárodního trestního soudu, ale také k opětovnému potvrzení podpory Evropské unie i do budoucna. MTS při svých činnostech zahrnujících předběžná šetření, vyšetřování a soudní řízení i nadále dosahuje významného pokroku. V současnosti se Mezinárodní trestní soud zabývá 17 situacemi z celého světa a probíhají soudní řízení v rekordním počtu aktivních případů.
4. Každá situace, kdy vzniká podezření, že byly spáchány nejzávažnější zločiny, jimiž je dotčeno mezinárodní společenství, si zaslouží naši maximální pozornost. Rada je přesvědčena, že Mezinárodní trestní soud – v souladu se zásadou doplňkovosti – zajistí spravedlnost pro oběti na celém světě.
5. Na evropském kontinentu zuří válka. Rada znovu potvrzuje své závěry z prosince 2022 o odpovědnosti za nejzávažnější zločiny spáchané v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině.

6. Rada zdůrazňuje důležitou úlohu MTS, pokud jde o zajištění spravedlnosti pro oběti otřesných trestných činů, jelikož jim dává prostřednictvím účasti na řízení možnost se vyslovit, poskytuje jim pomoc a přiznává odškodné. Svěřenský fond Mezinárodního trestního soudu pro oběti byl nápomocen tisícům obětí fyzickou a psychologickou rehabilitací a materiální podporou. Rada naléhavě vyzývá státy, které jsou smluvními stranami, i další země, aby svěrenský fond pro oběti nadále podporovaly.
7. Rada připomíná zásadní úlohu občanské společnosti při zřizování a fungování Mezinárodního trestního soudu a v rámci podpory přístupu obětí ke spravedlnosti. Letos si rovněž připomínáme 25. výročí přijetí Deklarace OSN o obráncích lidských práv. Rada se zavazuje chránit prostor pro občanskou společnost mimo jiné tím, že bude reagovat na ohrožování obránců lidských práv, kteří stojí v přední linii úsilí v oblasti spravedlnosti.
8. Mezinárodní trestní soud musí být při vedení boje proti beztrestnosti schopen pracovat nezávisle a nestranně. Evropská unie je i nadále odhodlána spolupracovat se všemi státy, které jsou smluvními stranami, a dalšími partnery po celém světě v zájmu podpory MTS a zachování jeho nezávislosti a integrity Římského statutu. Jakékoli ohrožení Mezinárodního trestního soudu, jeho zaměstnanců a osob zapojených do jeho činnosti je nepřijatelné.
9. Evropská unie je odhodlána zasazovat se o účinné fungování MTS. V roce 2006 se EU stala první regionální organizací, která se soudem uzavřela dohodu o spolupráci. Plná spolupráce s MTS je nezbytným předpokladem jeho účinnosti. Rada konstatuje, že nespolupráce představuje pro MTS vážnou výzvu.
10. Rada vyzývá všechny státy, aby zajistily plnou spolupráci se soudem, včetně urychleného provedení zbývajících zatýkacích rozkazů, a aby s ním uzavřely dobrovolné dohody. Nedílnou součástí mezinárodního trestního řízení jsou ochrana a přesídlení obětí a svědků, dočasné a konečné propuštění a výkon trestů, přičemž příslušná zátěž by měla být spravedlivě rozdělena mezi státy, které jsou smluvními stranami, a to ve vhodných případech i podle dobrovolných dohod o spolupráci.

11. Zásady Římského statutu MTS i zásady, jimiž se řídí jeho činnost, jsou plně v souladu se zásadami a cíli EU. Rada je odhodlána nadále vyvíjet a obnovit úsilí o prosazování všeobecné platnosti Římského statutu a o zachování jeho integrity. Evropská unie naléhavě vyzývá státy, které tak dosud neučinily, včetně kandidátských zemí EU, aby Římský statut neprodleně ratifikovaly nebo k němu přistoupily a skoncovaly s beztrestností nejzávažnějších trestných činů. Dále vyzývá státy, které jsou smluvními stranami, aby posoudily svou vnitrostátní situaci a uvažovaly nad tím, zda Římský statut ratifikovat nebo přijmout jeho změny.
12. Rada bude pokračovat ve svém úsilí o další začlenění MTS do oblastí vnitřní a vnější politiky Evropské unie s cílem zajistit soudržnost a učinit jej nedílnou součástí svého mezinárodního humanitárního práva, lidských práv, budování míru a jednání o řešení konfliktů a znovu ujišťuje, že je odhodlána poskytovat tomuto soudu trvalou diplomatickou podporu, aby mu zajistila možnost účinně vykonávat jeho mandát. V tomto ohledu Rada oceňuje zvláštní zaměření mandátu a práci zvláštního zástupce EU pro lidská práva, pokud jde o prosazování dodržování mezinárodního humanitárního práva a podporu mezinárodního trestního soudnictví, a vítá, že zvláštní zástupce na tyto záležitosti nadále klade důraz.
13. Rada uznává, že je důležité poskytnout soudu nezbytné a udržitelné finanční zdroje, aby bylo zajištěno, že jeho orgány budou moci ve všech situacích v rámci jeho globálního mandátu spolehlivě a důsledně plnit své příslušné úlohy. Vyzývá všechny státy, které jsou smluvními stranami Římského statutu, aby platily své příspěvky v plné výši a včas a aby neprodleně zaplatily případné splatné nedoplatky.
14. Proces přezkumu fungování MTS je jedinečnou možností, jak posílit systém mezinárodního trestního práva a zvýšit účinnost a účelnost soudu. Rada oceňuje odhodlání, které MTS v průběhu tohoto procesu prokázal. Rada vyzývá Mezinárodní trestní soud a státy, které jsou smluvními stranami, aby pokračovaly v posuzování a provádění příslušných doporučení s patřičným ohledem na nezávislost soudu v oblasti stíhání a soudního řízení. Evropská unie klade zvláštní důraz na podporu řádné správy věcí veřejných a zdravé pracovní kultury, která zajišťuje i začleňování a genderovou rovnost. Rada bere na vědomí posílení genderových politik v rámci MTS prostřednictvím nové Strategie pro genderovou rovnost a kulturu na pracovišti.

15. Rada oceňuje úsilí soudu začlenit do svých postupů v oblasti vyšetřování, stíhání a soudního řízení genderové a věkové hledisko a dále ho v tomto úsilí povzbuzuje. Rada soud vyzývá, aby dále upevnil začlenění genderově citlivého přístupu a přístupu zaměřeného na děti do shromažďování důkazů.
16. Rada připomíná, že MTS je soudem poslední instance, který doplňuje soudy jednotlivých členských států, avšak nenahrazuje je. Proto upozorňuje, že je důležitá doplňkovost a spolupráce mezi jurisdikcemi jednotlivých států a MTS, která je jedním z nejdůležitějších prvků Římského statutu. V tomto ohledu Rada zdůrazňuje úlohu sítě EU pro vyšetřování a stíhání genocidy při posilování této spolupráce a usnadňování sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy EU. EU vybízí státy, které jsou smluvními stranami, aby přijaly nezbytné vnitrostátní právní předpisy vymezující mezinárodní zločiny a aby vytvořily nebo posílily specializované jednotky pro válečné zločiny a prohloubily spolupráci mezi státy.
17. Evropská unie trvá na tom, že pro zajištění kvality soudních rozhodnutí a další upevnění důvěry ve schopnosti a nestrannost této instituce při zajišťování spravedlnosti má zásadní význam, aby byli do soudu voleni ti nej kvalifikovanější soudci a úředníci prostřednictvím spravedlivého a transparentního výběrového procesu založeného na zásluhách v souladu s Římským statutem. Rada vybízí státy, které jsou smluvními stranami, aby při předkládání návrhů kandidátů na soudce uplatňovaly přísné a transparentní vnitrostátní nominační postupy. Věrohodný a transparentní výběrový proces, včetně prověřování, má zásadní význam pro zajištění legitimacy soudu.
18. 25. výročí přijetí Římského statutu představuje příležitost pokročit v boji proti beztrestnosti nejzávažnější trestné činnosti a posílit právní stát. Rada oceňuje úsilí států, které jsou smluvními stranami, připomenout si toto výročí různými akcemi konajícími se po celém světě na oslavu pokroku v oblasti mezinárodního trestního soudnictví. Evropská unie a její členské státy budou i nadále podporovat informovanost o Mezinárodním trestním soudu a Římském statutem. Evropská unie při této příležitosti znovu potvrzuje své neochvějné odhodlání usilovat o nezávislost a nestrannost Mezinárodního trestního soudu a jeho ústřední úlohu v celosvětovém boji proti beztrestnosti.